

Stanovisko Asociácie priemyselných zväzov a dopravy

na rokovanie HSR SR dňa 24.8.2026

Návrh zákona o oficiálnej štatistike a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o oficiálnej štatistike)

1. Postoj APZD

APZD súhlasí s predloženým materiálom a odporúča ho na ďalšie legislatívne konanie.

2. Zdôvodnenie postoja APZD

APZD uplatnila v rámci medzirezortného pripomienkového konania k materiálu **4 pripomienky, z toho 3 zásadné**. Po rozporových konaniach boli **3 pripomienky čiastočne akceptované a 1 akceptovaná**.

V rámci troch kôl rozporových konaní sa nám podarilo odstrániť aj rozpor k § 27 návrhu zákona, ktorým sme dosiahli čiastočné kompromisné riešenie.

Po novom bude možné, aby úrad súkromnému držiteľovi údajov poskytol primeranú peňažnú náhradu za preukázateľne a účelne vynaložené náklady, ak si sprístupnenie požadovaných údajov vyžiada osobitnú službu spracovania a s úradom sa na takomto spracovaní a odmene následne zmluvne dohodnú.

Osobitnou službou spracovania údajov sa rozumie situácia, ak „surové“ údaje prechádzajú radom spracovateľských operácií (výber, prepojenie, integrácia atď.), ktoré menia informačný obsah údajov (sémantické transformácie). Vytvorenie, nasadenie, vykonávanie a údržba takýchto služieb môže spočívať v pracovných a organizačných postupoch, technických riešeniach alebo pracovných činnostiach.

Úrad totiž aj dnes môže požiadať súkromného držiteľa údajov (napr. obchodnú spoločnosť, ktorá potrebné údaje má k dispozícii) o bezplatné sprístupnenie údajov a príslušných metaúdajov, ktorých je držiteľom, ak sú nevyhnutné na vykonávanie úloh oficiálnej štatistiky.

Ide o významný posun oproti pôvodnej úprave, ktorá náhradu nákladov súkromným držiteľom údajov vôbec neupravovala. Pri určovaní výšky náhrady sa má vychádzať z ceny porovnateľnej služby v danom

mieste a čase. Konkrétne vymedzenie primeranej peňažnej náhrady za tieto osobitné služby ponecháva zákon na negociáciu medzi úradom a zmluvnou stranou v rámci zmluvy.

Stručný popis navrhovaných zmien, cieľ a obsah materiálu

Návrh zákona má za cieľ najmä:

- doplniť pojmový aparát, zlepšiť systematiku základného právneho predpisu v oblasti oficiálnej štatistiky na vnútroštátnej úrovni,
- vyriešiť otázku úloh úradu v oblasti správy údajov vo vzťahu k dôverným štatistickým údajom v držbe členov národného štatistického systému,
- doplniť nutnosť v desaťročnej periodicite pripravovať nový osobitný zákon o sčítaní obyvateľov, domov a bytov, pričom existujú legislatívne možnosti, ako legislatívny proces skrátiť,
- obmedziť počet vykonávacích predpisov a získať priestor na prípravu technických riešení spracovania a poskytovania výstupov zo sčítania,
- doplniť chýbajúcu vnútroštátnu úpravu využívania údajov v súkromnej držbe,
- doplnenie úpravy vybraných údajov o organizáciách zapísaných v štatistickom registri organizácií, ktoré úrad môže zmeniť na základe podnetu zapísanej organizácie,
- vytvoriť právny základ pre poskytovanie dôverných štatistických údajov na vedecký účel formou zabezpečeného vzdialeného prístupu,
- doplniť právny základ pre poskytovanie služieb úradu, ktoré vyžadujú využitie štatistických metód a postupov nad rámec plnenia úloh oficiálnej štatistiky s cieľom uspokojiť dopyt štátnych orgánov po realizácii takýchto služieb.

STRUČNÝ POPIS ZMIEN:

Návrh zákona:

- predstavuje komplexnú právnu úpravu oficiálnej štatistiky (zmena z pôvodnej štátnej štatistiky), aby zodpovedala aktuálnym potrebám tvorby a šírenia štatistických informácií, ktorá bude právnym základom pre rozvoj oficiálnej štatistiky v podmienkach SR v súlade s možnosťami digitalizácie a požiadavkami na kvalitu, včasnosť poskytovania a bezpečnosť spracovania údajov.
- je vnútroštátnym legislatívnym opatrením na implementáciu rozsiahlej novely nariadenie (ES) č. 223/2009 o európskej štatistike (Nariadením (EÚ) 2024/3018)

- obsahuje
 1. v rámci základných ustanovení predmet a pôsobnosť zákona, základné pojmy, princípy oficiálnej štatistiky a kritériá kvality oficiálnej štatistiky (prvá časť),
 2. **národný štatistický systém**: postavenie a úlohy úradu, úpravu funkcií predsedu a podpredsedu štatistického úradu, postavenie a úlohy hlavného štatistika, pôsobnosť poradných orgánov, postavenie a úlohy iného člena národného štatistického systému a štatistický pracovný program (druhá časť),
 3. **zdroje údajov**: podrobná úprava jednotlivých zdrojov údajov na tvorbu oficiálnej štatistiky, obsah spravodajskej povinnosti, jej plnenie počas mimoriadnej situácie a rámcová úprava sčítania obyvateľov, domov a bytov v Slovenskej republike (tretia časť),
 4. **štatistickú infraštruktúru**: štatistické registre, štatistické klasifikácie a štatistické číselníky (štvrtá časť),
 5. **šírenie štatistických informácií**: zverejňovanie štatistických produktov a štatistických informácií a iné spôsoby ich poskytovania, osobitné opatrenia na zabezpečenie dôvery verejnosti v oficiálnu štatistiku (piata časť),
 6. **ochranu štatistickej dôvernosti**: poskytovanie dôverných štatistických údajov na štatistické účely, poskytovanie dôverných štatistických údajov na iné ako štatistické účely (najmä na vedecký účel), opatrenia na ochranu štatistickej dôvernosti, ochrana osobných údajov (šiesta časť),
 7. **rozvoj oficiálnej štatistiky** (siedma časť),
 8. **správne delikty a sankcie**: skutkové podstaty a správne konanie (ôsma časť),
 9. spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia: **vzťah k Občianskemu a Obchodnému zákonníku, správnomu poriadku a zákonu o e-Governmente**, dočasný režim týkajúci sa najmä súčasných zmlúv uzavretých podľa zákona o štátnej štatistike, prebiehajúcich štatistických zisťovaní a pod. (deviata časť).

Návrhom zákona dochádza zároveň k zmene a doplneniu:

- Zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy,

- Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení,
- Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a ďalšie.

Zrušovacie ustanovenia:

Návrhom zákona sa **zrušuje zákon č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov a nahrádza ho v plnom rozsahu**, ako aj k nemu prislúchajúce vykonávacie predpisy a zákon č. 263/2008 Z. z. o sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti.

Predpokladaná účinnosť: delená – 1. januára 2027, 1. januára 2028, 1. januára 2030